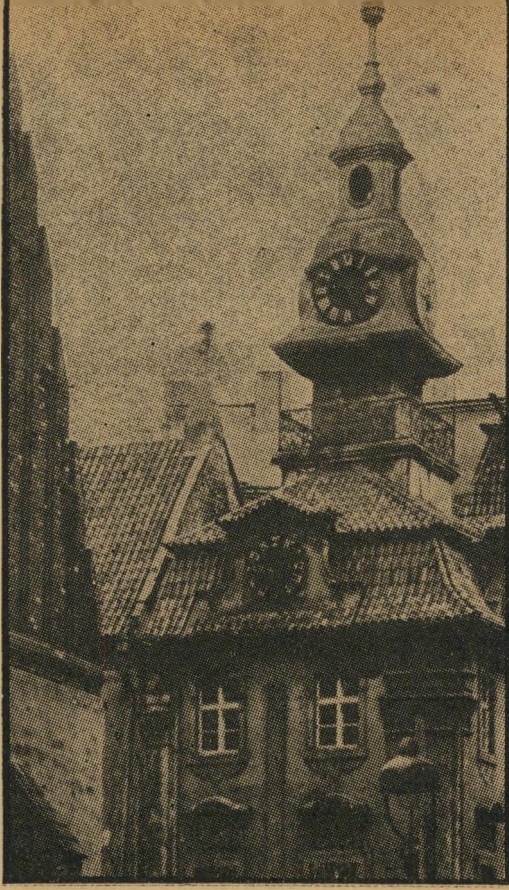

ברודניה. הוא מעמיד בפניהם, באחרית הימים, גם אפשרות שניה — שפירושה התבוללות וטמיעה בעם-ישראל הציוני. מאחר שאינו מאמין בדמוקרטיה — שהיא ההיפך מעליונות דברי-האלהים — אין לווינגר נבהל גם לנוכח נבואת-השחור על הפיכת הערבים לרוב בארץ-ישראל השלמה. בעיניו, הדבר כלל אינו רלוונטי — כי בארץ השייכת ליהודים, ישלטו היהודים — גם אם יהיו מיעוט קטן.

בהתקפה של מתינות מוותר לווינגר על עבר-הירדן — לפי שעה. אך מדבריו ברור לחלוטין כי יבוא גם תורה של ארץ זו, כאשר יהיה ניתן לספח אותה. תוך ניצול הזדמנות פוליטית או צבאית.

הערצת הכוח, פולחן האדמה, האמונה בזכות המוחלטת של העם העצמי וההתעלמות המוחלטת בזכויות העם השני, הזיקזוק כממון שזה הנבחרת והכיטחון בכך שקומץ קיצוני זכאי וחייב לכפות את רצונו על העם כולו — צירוף זה של רעיונות דומה להפליא לתשתית הרעיונית של מייסדיו מסויימים באירופה של התמודד וכדור-אפריקה של היום.

ויכרונות-השואה נותנים לתרבות זו דחף ריגשי נוסף. גדמה כי העוול שנעשה ליהודים אתמול מעניק מוסריות אוטומטית לכל מעשיהם היום — גם (ואולי דווקא) כאשר מעשים אלה מזכירים לא במעט את הי מחשבות והפעולות של מבצעי העוול ההוא. יתכן שזו הסיבה לכך שגם לווינגר מתבל את דבריו בזכרונות

של ארץ-ישראל והעם היהודי, במושגים שתאמו את הלא-ימנות החדשה שעברה כרוח-פריצים באירופה. האיש שניקן את כל היובלים האלה לזרם אחד של לאומנות דתית יהודית מודרנית היה האיש שרוחו מרחפת עתה על גושי-אמונים. דרך ספריו ובאמצעות בן הקשיש: הרב אברהם יצחק קוק, שבא מליטה ויסד בארץ את הרבנות הראשית. הוא גישר על פני התהום שהפרידה בין הציונות ההרצלית ובין הדת, באמצעות הפאתוס החדש של פולחן ארץ-ישראל. הוא האמין בעליונותו המוחלטת של האדם היהודי, שבו ראה את האדם העליון, ברוח תורתו של פרידריך ניטשה.

גישתו של הרב קוק לא נתקבלה על דעת הכל. אגודת-ישראל קבעה סספריו של קוק מושפעים מן הנוצרים, וזרים ליהדות האמיתית. אולם לגבי הדור החדש של חניכי הורם הממלכתית, היו דברי הרב קוק כתורה מסויינת.

משה לווינגר, שהתחנך בישיבת מרכז הרב (על שם הרב אברהם יצחק קוק) וששתה תורה מפי בנו, צבי יהודה קוק, קלט את כל היובלים האלה — את הציונות נוסח קוק, את ה"הם והאדמה" שהובאו מגרמניה, את הקבלה, ואת הקנאות החדשה שגולדה כתגובה על השואה. מוטיבים יהודיים עתיקים וזאומנות אירוי פית חדשה, מיסטיקה יהודית ומיסטיקה ניאוי פגנית, יהודה הלוי וריכארד ואגנר, המהר"ל וניטשה — זהו בליד משכר ותוסס.

ריכארד ואגנר: גזע נבחר

ההורים מתקופת הנאצים — ומסיק מהם מסקנות שאין להן כל קשר לתוכנם.

הגולם מבראג

הוא עולמו הרוחני של האיש שסימל את המיעוט הקנאי, שקיבל על עצמו לכוון את גורל מדינת-ישראל, לכפות את רצונו על ממשלה בזויה-בעיניו, לפרש את רצון-האלהים ולבצעו על-יאדמות. בזכות האמונה המיס-טית בשליחותו.

במשך שנת תשל"ז כישש הזנב בכלב. המיעוט כיוון את מעשי הממשלה, הכניע אותה בקדום ובתברון, גרם להתלקחות בגדה המערבית והתסיס את ערביי ישראל. המאורעות הגדולים — לבנון, אנטטבה — היו קשורים בשמו של יצחק רבין, אך יתכן מאד שהמאורעות שהיו קשורים בשמו של משה לווינגר היו חשובים יותר, לאורך ימים.

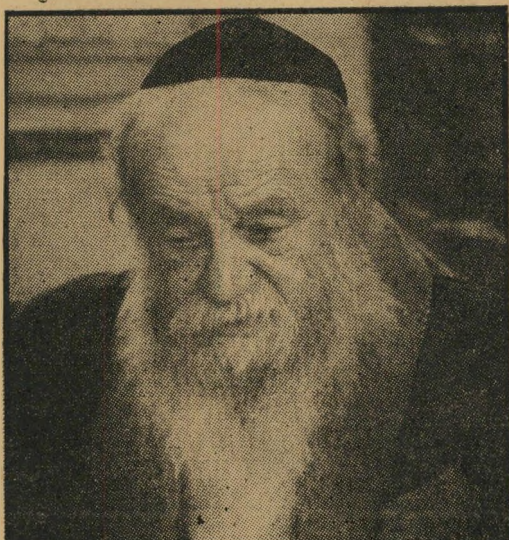
יהדותם של לווינגר וחבריו, שקרעה את כל מיתרי היהדות רבת-הגוונים מלבד אחד, ושניגנה עליו מגנינה חדגונית, פרימיטיבית ומסעירה את הדם, איימה לכבוש ולהצעיד חלקים גדולים של הנוער. מול הריקנות הרוחנית הגמורה של המימסד הישראלי, ורסיון הרוח והגוף של האופוזיציה המתקדמת, הם הציבו אלטרנטיבה משכרת, כובשת ומלהיבה.

יתכן מאד שהם דמו יותר ליצירתו של גיבורם, המהר"ל, מאשר למהר"ל עצמו. הרב מפראג יצר את הגולם מחומר, ונתן בו רוח-חיים על-ידי שמות קדושים ששם בפיו. אולם הגולם קם על יוצרו והיה מחריב את העיר בשבת. לולא הספיק הרב להוציא את השם מפיו, הגולם התמוטט והפך שוב ערימת של חומר, המונחת מאז בעליית-הגג של בית-הכנסת בפראג.

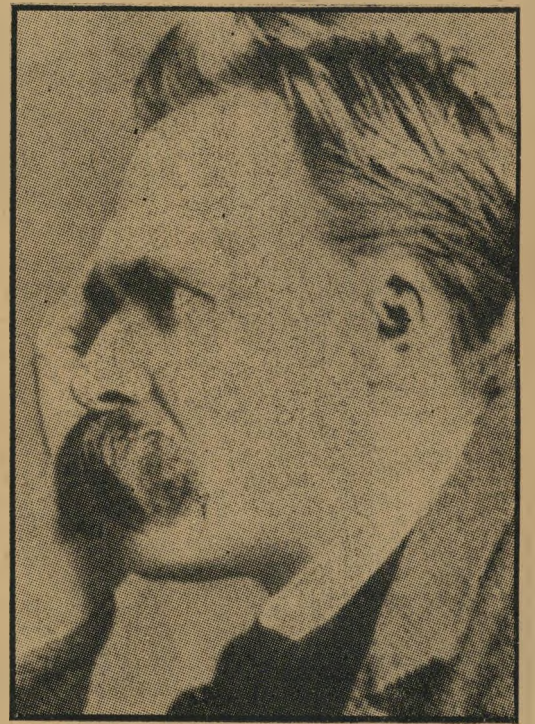
כנסיית המהר"ל: קנאות ומיסטיקה

הרב אברהם יצחק קוק: גופות קדושים

הרב צבי יהודה קוק: אדמה קדושה

פרידריך ניטשה: אדם שליון

קשה להעלות על הדעת תרבות מפוצצת יותר — מכונת-תופת רוחנית.

הקומץ הנבחר

ר"אני מאמין" שמסר הרב לווינגר בתום תשל"ז, בראיון עם צוות העולם הזה (ראה עמודים 23-22), מתגלים כימעט כל מרכיבי התערובת האידיאולוגית הזאת. יש בה הערצה, "לכל אבן, כל שדה", שיש לה צליל פגני ממש, גישה דאיסטית הנראית זרה מאד לזרם המרכזי של הדת היהודית.

יש בה הערצה לכוח (רוח לוחט זורח על פני שרירים חזקים), הלקוחה ממישנת הרב קוק, אך המזכירה גם את הכמיתה של ילד חלש וקטן, המבקש להידמות לבריוני הכיתה. הדיבור על "בשר בריא, גופים חטובים ואיתנים" מזכיר מאד את הפולחן הפגני של יוון העתיקה. אמנם מסגין לווינגר מידה של שיקול-הדעת, כאשר הוא אומר שהוא מוכן לוותר (זמנית) אף על חברון ושכם, אם חלילה יהיה בכך צורך כדי להציל את מדינת-ישראל מכלייה. אך ברור לחלוטין מי יהיו המחליטים הביל-עדיים לגבי הצורך: הרב לווינגר וחבריו, לא הממשלה הנבחרת של מדינת-ישראל. מצב כזה לא יגיע לעולם. אין ללווינגר שמץ של ספק לגבי חומרי הסמכות של ממשלת ישראל לנהל את ענייני המדינה — לפחות בכך הנוגע לשימות ארץ ישראל. לווינגר וחבריו "יחזקו" את הממשלה ויכוונו אותה בדרך הנכונה — הדרך שנקבעה עדידם, לא עדידי הבוחרים.

אין לווינגר דוגל, לדבריו, באלימות כלפי יהודים — אך אין הוא פוסל אותה, באותם המיקרים שבהם היא דרושה, להגשמת המטרה.

לא פחות מאלף יחסו של לווינגר כלפי שני מיליון הערבים, החיים כעת תחת שילטון ישראל. אין הם יכולים להיות אזרחיה, במצב הנתון, הם יכולים להיות רק "אזרחים" — בלי זכויות ובלי חובות, כשהם נתונים לחסדי ממשלת-ישראל, כמו הכושים בדרום-אפריקה או